

ПОЛІТИЧНІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ

Христина Олегівна Голинська
holynska.chrystyna@gmail.com

ТЕОРІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА УПРАВЛІННЯ

◎ Класичні теорії:

- Науковий менеджмент (Фредерік Тейлор);
- Адміністративний менеджмент (Анрі Файоль, Лютер Гулік);
- Теорії публічного адміністрування (Вудро Вільсон, Макс Вебер).

◎ Поведінкові теорії:

- Менеджмент людських відносин (Марі Фоллет; Елтон Мейо, Дуглас МакГрегор);
- Організації як системи (Честер Барнард);
- Прийняття рішень в організаціях (Герберт Саймон).

◎ Адміністрація – як – політика:

- Чарльз Ліндблом;
- Дуайт Валдо;

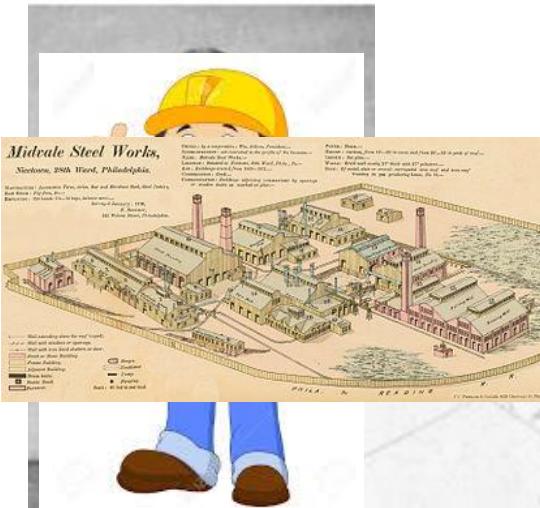
◎ Сучасні тенденції у розвитку теорії соціальної організації та управління.

КЛАСИЧНІ ТЕОРІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА УПРАВЛІННЯ

НАУКОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ *(ФРЕДЕРІК ТЕЙЛОР)*

ФРЕДЕРІК ТЕЙЛОР

○ 1856 – 1915;

Principles of
Management

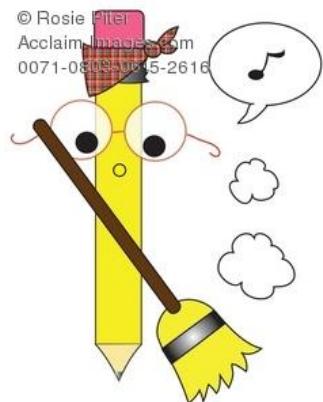
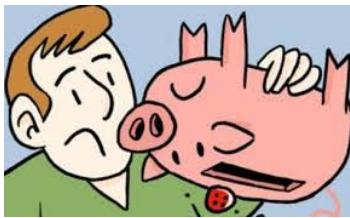
TAYLOR, M.E., Sc.D.
AMERICAN SOCIETY OF
ENGINEERS

ПРИНЦИПИ НАУКОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

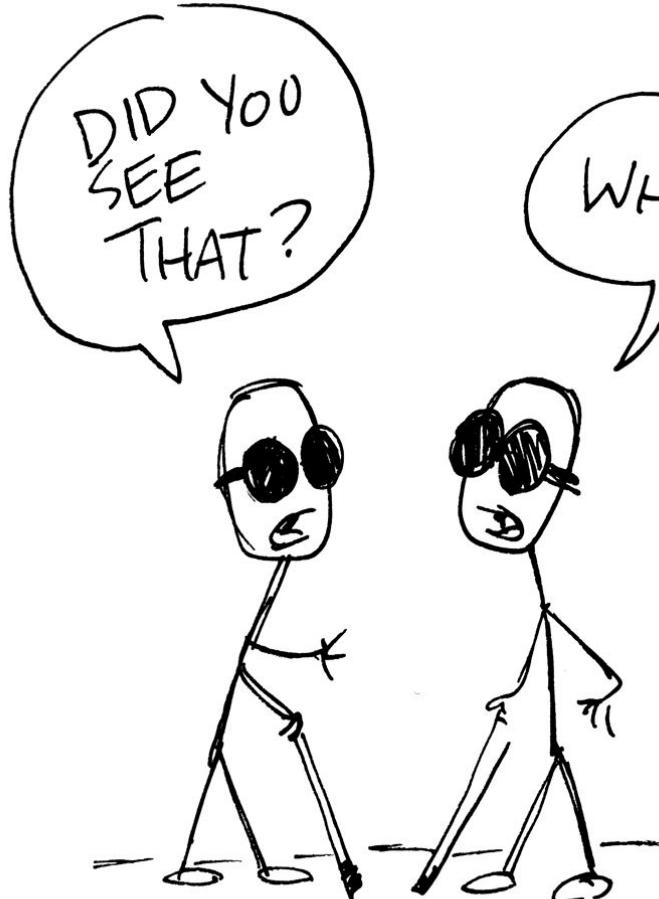
ПРИНЦИПИ НАУКОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

ПРИНЦИПИ НАУКОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

◎ Про

1. Відповідальність
2. Новаторство
3. Креативність

◎ Науковий менеджмент

1. Розуміння проблем
2. Відповідальність
3. Оптимізація процесів
4. Розуміння відповідальності

Словості:

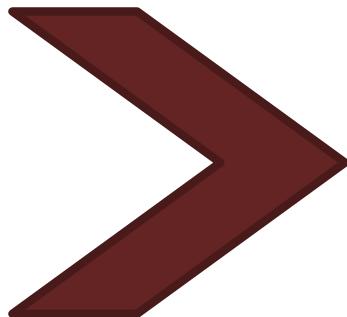
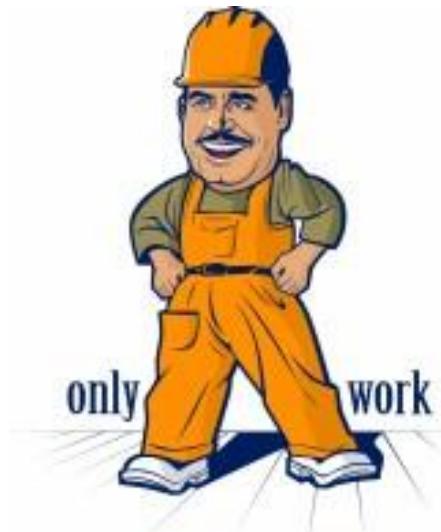
нки;
вність;
менеджментом.

ат між

СИСТЕМА ТЕЙЛОРА

- Систематизація процесу виробництва;
- Інвентаризація інструментів;
- Стандартизація праці.

МЕТОД ВИВЧЕННЯ ЧАСУ ТА РУХІВ

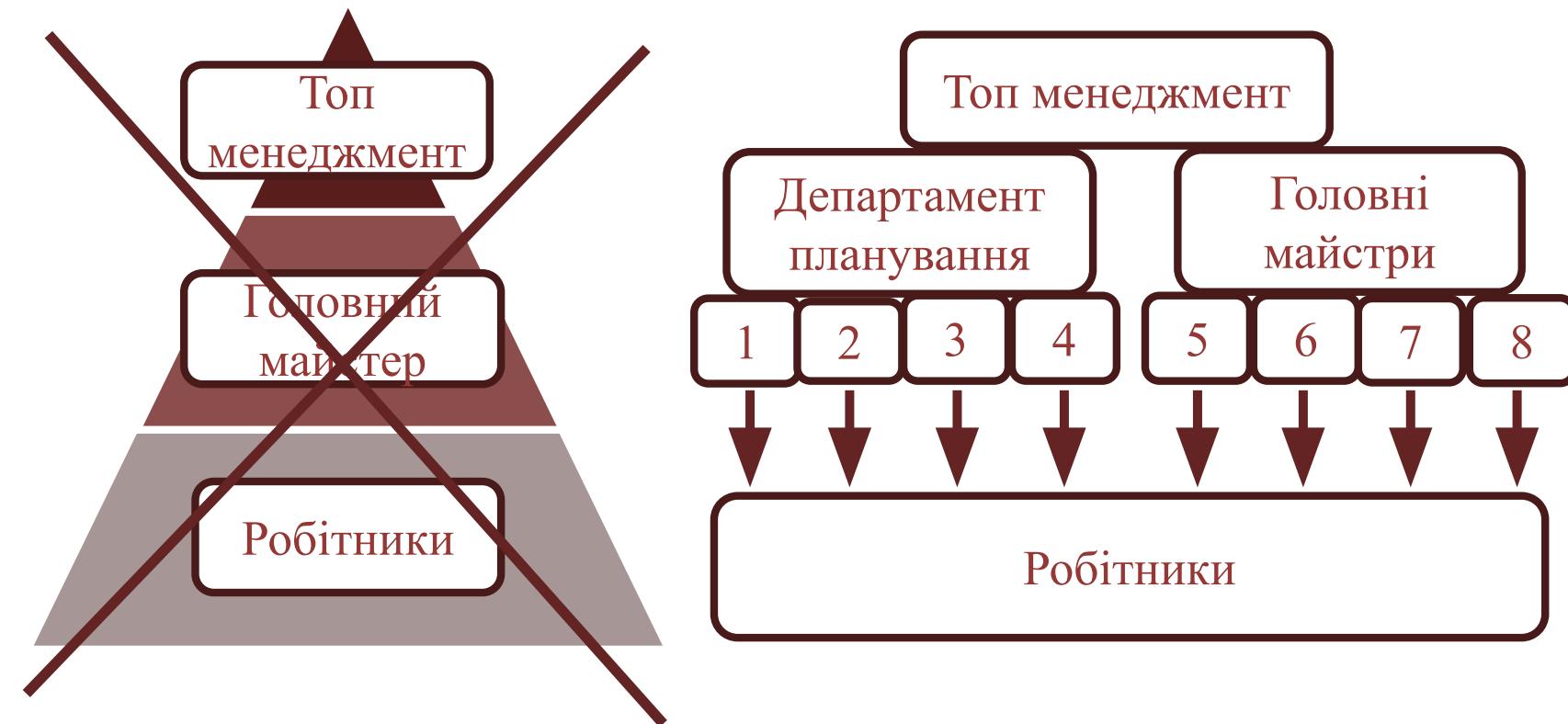
МЕТОД ВИВЧЕННЯ ЧАСУ ТА РУХІВ

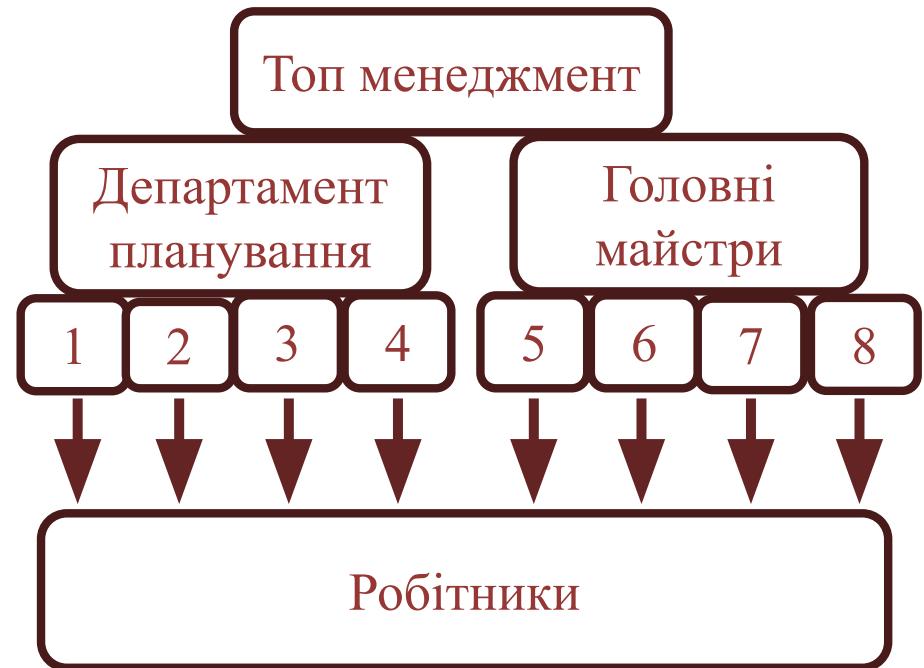
- ◉ Працівнику надають найкращий спосіб виконання завдання і створюють відповідні умови.
- ◉ Завдання аналізується та поділяється на найелементарніші процедури.
- ◉ Непотрібні рухи виявляються та нівелюються.
- ◉ Найкращий та найшвидший метод визначається за допомогою секундоміра з врахуванням необхідних рухів.
- ◉ Рухи, потрібні для виконання завдання, розташовуються у потрібному порядку.
- ◉ Найкращий метод виконання завдань з зазначенням часу виконання фіксується і описується.
- ◉ Враховуються затримки, які неможливо уникнути та перерви на відпочинок.

СИСТЕМА ОПЛАТИ ПРАЦІ

ФУНКЦІОНАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ

1	Клерк, відповідальний за поточну діяльність
2	Клерк, відповідальний за інструктування
3	Клерк, відповідальний за час
4	Клерк, відповідальний за дисципліну
5	Головний майстер з організації роботи
6	Головний майстер з питань швидкості
7	Головний майстер з питань інспектування
8	Головний майстер з питань ремонту

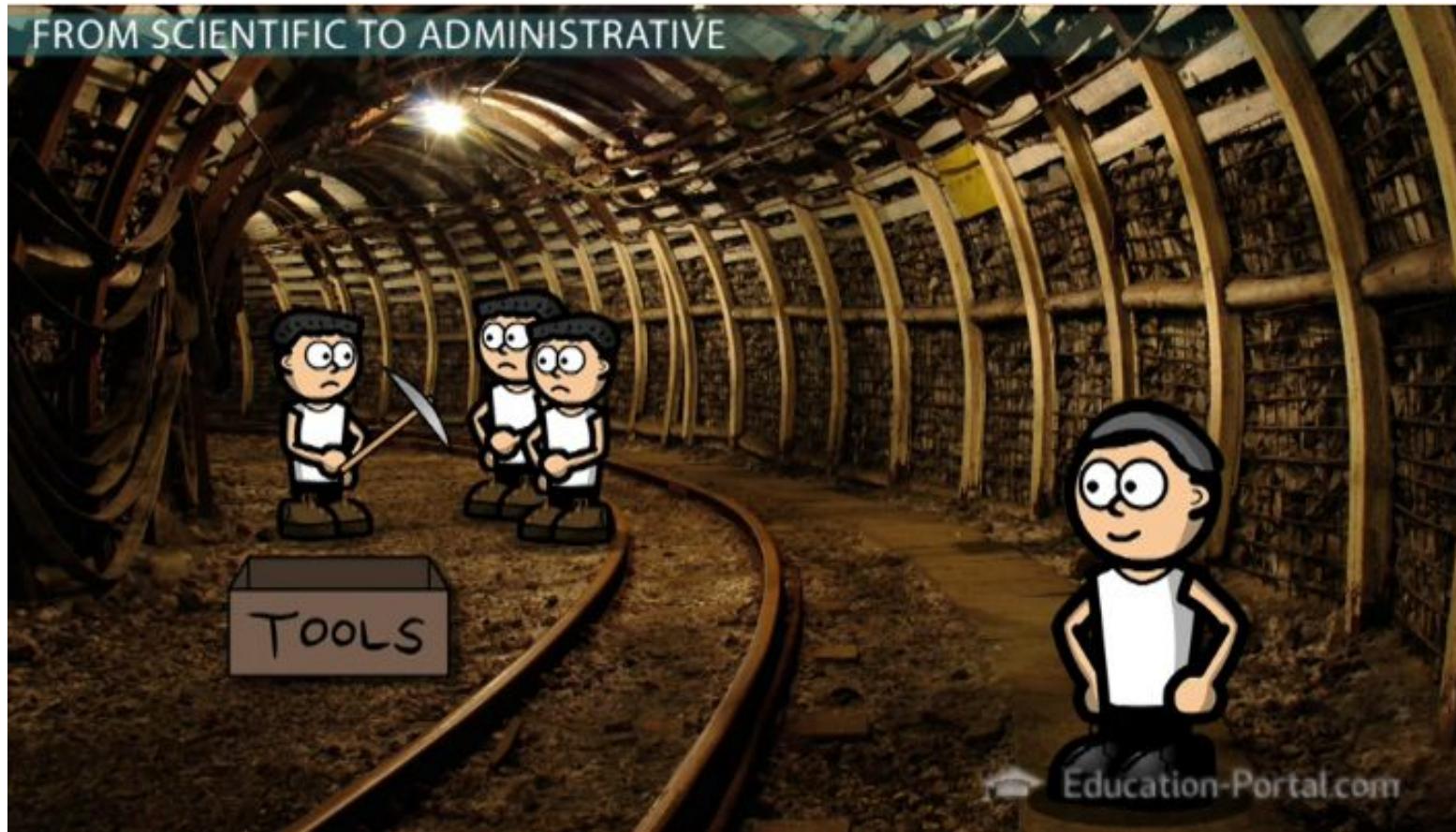
ГОЛОВНІ ПРИНЦИПИ НАУКОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

- ◉ Замість праці на підставі звички, здорового глузду чи неформальні правила використовувати науковий метод для вивчення праці та визначення найбільш ефективного способу виконання конкретного завдання.
- ◉ Замість того, щоб давати будь-якому працівнику будь-яке завдання визначити, кому з робітників кожне завдання підходить найкраще та навчити виконувати його з максимальною ефективністю.
- ◉ Стежити за продуктивністю робітника, надавати йому інструкції для виконання завдання та наглядати, чи використовує він найкращі способи його виконання.
- ◉ Розділити роботу між менеджерами та робітниками, щоб менеджери мали достатньо часу на планування та навчання, а робітники ефективно виконували завдання.

АДМІНІСТРАТИВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ *(АНРІ ФАЙОЛЬ)*

АНРІ ФАЙОЛЬ

- 1841-1925;
- «Загальне і промислове управління» (1916 р.).

ФУНКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА

Технічні операції

Комерційні операції

Фінансові операції

Адміністративні операції

Операції обліку

Страхові операції

ФУНКЦІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ

- Передбачення;

- Організація;

- Розпорядження;

- Координація;

- Контроль.

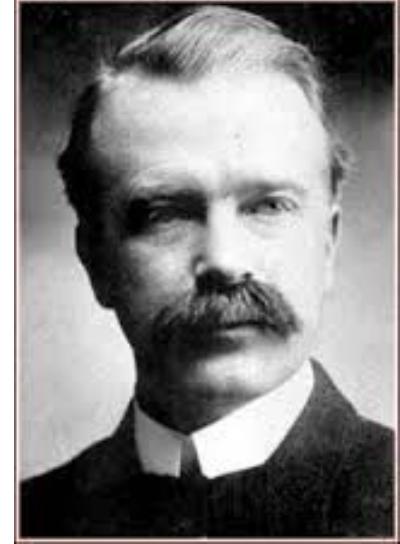

14 ПРИНЦИПІВ МЕНЕДЖМЕНТУ

1. Поділ праці;
2. Влада – відповідальність;
3. Дисципліна;
4. Єдиний центр керівництва;
5. Єдиний напрям;
6. Підпорядкування особистих інтересів загальним;
7. Винагорода персоналу;
8. Централізація;
9. Ієрархія;
0. Порядок;
1. Справедливість;
2. Постійність персоналу;
3. Ініціатива;
4. Єдність персоналу.

АДМІНІСТРАТИВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ *(ЛЮТЕР ГУЛІК)*

ЛЮТЕР ГУЛІК

- ◎ 1892-1993;
- ◎ Державне управління ≠ управління в бізнесі;
- ◎ Спеціалізація + координація;
  - визначення базового завдання;
  - призначення відповідальної особи;
  - департаменталізація;
  - утворення та вдосконалення ієрархічної структури.
- ◎ Функції менеджменту – **POSDCORB**:
  - P – planning (планування);
  - O – organizing (організація);
  - S – staffing (робота з персоналом);
  - D – directing (спрямування, керівництво);
  - CO – co-ordinating (координація);
  - R – reporting (звітування);
  - B – budgeting (бюджетування).

ЛЮТЕР ГУЛІК

- ◎ Принципи:
  - Діапазону контролю;
  - Єдиного центру управління;
  - Гомогенності.
- ◎ Перевага демократії перед тоталітаризмом – у можливості генерувати ідеї;
- ◎ Ідеальний уряд: *один глава виконавчої влади за підтримки команди створює план, законодавчий орган приймає або відхиляє його, виконавча влада втілює в життя прийнятий план, громадськість здійснює загальний контроль через участь у політичних партіях та групах тиску;*
- ◎ Технократія vs. відповідальність перед народом.

ЛЮТЕР ГУЛІК

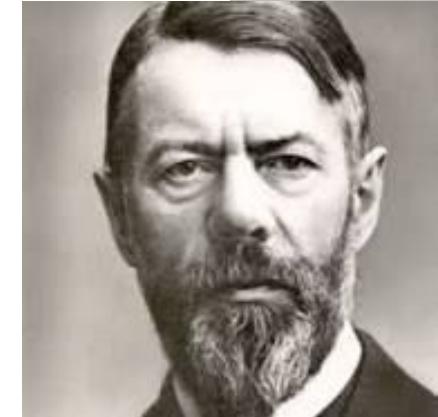
◎ Принципи ефективної адміністрації:

- Кожен структурний підрозділ має виконувати один вид роботи;
- Кожна структурна одиниця повинна мати одного керівника, обраного на підставі знань і досвіду;
- Повноваження керівника структурного підрозділу повинні бути співмірними з його відповіальністю;
- У керівника структурного підрозділу повинен бути персонал для проведення оцінки діяльності підрозділу;
- Відповіальність за виконанняожної функції має бути закріплена за конкретним посадовцем;
- Кількість виборних посадовців та агенцій має бути зменшена;
- Усією адміністрацією має завідувати один креївник, напряму вибраний народом і відповідальний перед ним;
- Цей керівник повинен мати повноваження призначати і звільняти керівників департаментів та спрямовувати їх роботу.

ТЕОРІЇ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ (*МАКС ВЕБЕР*)

МАКС ВЕБЕР

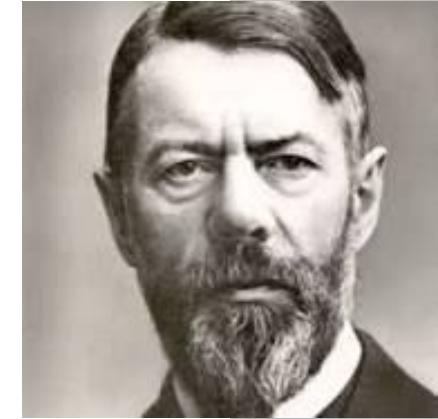
- 1864-1920 рр.;
- Господарство і суспільство (1925 р.),
Протестантська етика і дух капіталізму (1904);
- Раціоналізація як базовий процес
людського та організаційного розвитку;
- Примус vs. легітимність;

Типи панування	Типи адміністрування
Харизматичне	Харизматичне
Традиційне	Патріархальне
Раціонально-легальне	Патримоніальне
	Феодальне
	Бюрократичне

МАКС ВЕБЕР

- Політик – пристрасність, відповіальність та окомір;
- Чиновник – фахова компетенція, досвід, розуміння своєї ролі в системі;
- Характеристики ефективної бюрократичної системи:
  - 1) чітко визначені та офіційно зафіксовані обов’язки;
  - 2) ієрархія влади;
  - 3) система правил (поведінкових та технічних);
  - 4) фахова компетентність та досвід;
  - 5) адміністрація як професія / кар’єра;
  - 6) письмова документація.
- Чи працюватиме модель «ідеальної бюрократії» Макса Вебера в сучасних умовах?

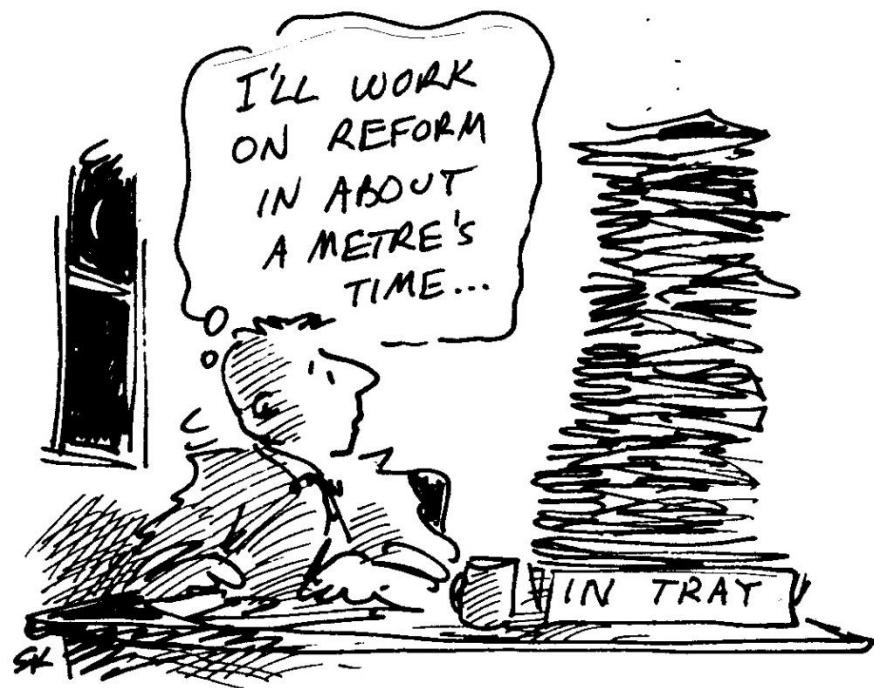

ТЕОРІЇ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ (ВУДРО *ВІЛЬСОН*)

ВУДРО ВІЛЬСОН

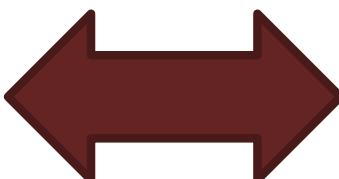
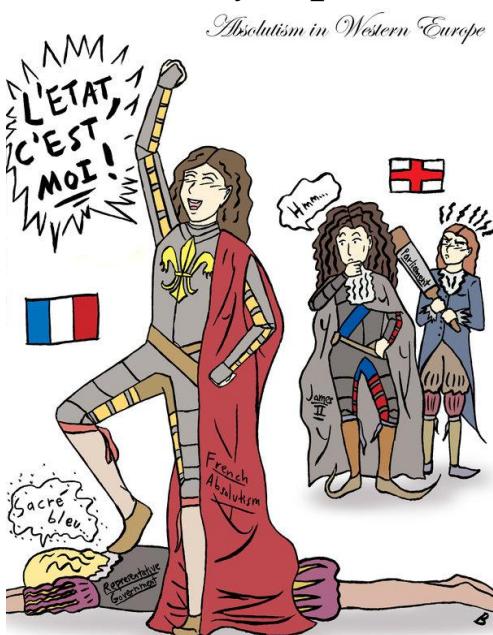
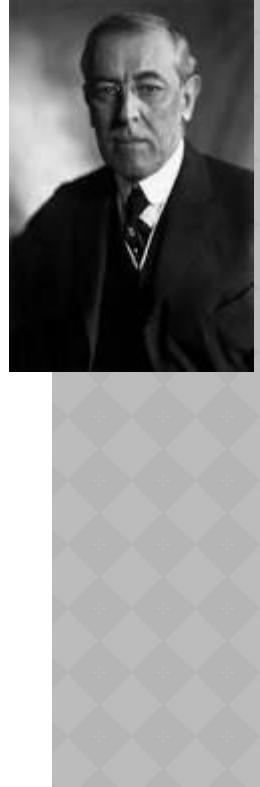

- 1856-1924 pp.;
- «Вивчення адміністрації» (The Political Science Review, 1887 р.);

ВУДРО ВІЛЬСОН

- «*Вивчення адміністрації*» (The Political Science Review, 1887 р.);
- Адміністрація як влада у дії, найбільш видима частина влади;
- Три етапи розвитку системи влади:
  - ✓ *Абсолютизм*;
  - ✓ *Конституційний абсолютизм*;
  - ✓ *Суверенітет народу*.

ВУДРО ВІЛЬСОН

- «*Вивчення адміністрації*» (The Political Science Review, 1887 р.);
- Адміністрація як влада у дії, найбільш видима частина влади;
- Три етапи розвитку системи влади:
  - ✓ *Абсолютизм*;
  - ✓ *Конституційний абсолютизм*;
  - ✓ *Суверенітет народу*.
- Громадська думка

ВУДРО ВІЛЬСОН

- «*Вивчення адміністрації*» (The Political Science Review, 1887 р.);
- Адміністрація як влада у дії, найбільш видима частина влади;
- Три етапи розвитку системи влади:
  - ✓ *Абсолютизм*;
  - ✓ *Конституційний абсолютизм*;
  - ✓ *Суверенітет народу*.
- Громадська думка;
- Адміністрування як сфера діяльності, окрема від політики.

VS

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

Христина Олегівна Голинська
holynska.chrystyna@gmail.com